

Katkend Artur Adsoni mälestusteraamatust „Väikelinna moosekandid“

Ajalehte meie linnas ei olnud. Ajalehe aset täitsid meil saianaine ja habemeajaja ja juukselõikaja. Ja päris hea eduga. Esimene levitas kohalikke uudiseid, värskaid natu saiad ta korvis, teine vahendas informatsiooni kõrgema poliitika vallast ja isegi välismaalt ja suure hilinemisega – nii kuidas juhtus tulema asjaga kursis olev kunde, kes need suure maailma sõnumid koos oma habemega ja kõrisõlmega ta noa alla tõi. Kuid ei tohi unustada piimameest: tema tõi kodumaa teateid paarist-kolmest lähemast vallast. Ja veel: kuulutusi kandsin mina, s.o. neil kordadel, kui meie kapellmeister ilmavahtimisest julgustatuna otsustas, et täna õhtul teeme pargis muusikat; siis tõmbasin ma šapirograafi peal kolmkümmend kuulutuslehekest ära ja kandsin need tähtsamaisse kauplustesse laiali, ka mõnedele laternapostidele naelutasin häbelikult lehelataka külge. Muu ärielu käis meil sildipiltide, vaateakende kuhjamise ja mokareklaami kaudu.

Artur Adson, „Väikelinna moosekant“, lk 202

Adson, Artur. Neli veskit ; Väikelinna moosekant ; Ise idas - silmad läänes / Artur Adson ; [isikunimede register: Jaan Isotamm ; kaanejoonistus: Karmo Ruusmaa ; sarja kujundaja Marko Russiver]. – [2. tr.]. – Tallinn : Eesti Päevaleht, 2010. – 528, [2] lk. : portr. ; 22 cm. – (Eesti mälu ; 11).

ISBN 9789949452491

Püsilink e-kataloogis ESTER: https://www.ester.ee/record=b2587375*est

Lk 202

Kas monopõllud või lipid-lapid?

Saksa teadlaste hinnangul aitaks ökosüsteemi parandada isegi pisiasjad, mis suurendavad elurikkust põldudel, niitudel ja muudel põllumaastikel. Nii näiteks soovitab professor Catrin Westphal rajada suurte maasikapõldude sisse hekiribasid – hekiribade lähedal kasvavad suuremad ja ilusamad maasikad, sest mesilased ja muud tolmeldajad pääsevad taimedele paremini ligi. Professor Westphali uuring näitas, et maasikate turuväärtus on kõige suurem just metsaservade ja hekiribade läheduses: 1000 marja eest maksti ligi 15 eurot. Lagedal kasvanud marjade väärtus jäi 9 euro lähedale.

Sama tulemuseni jõudis prof Westphal Aafrikas makadaamiapähkli istandusi uurides. Jällegi ei olnud nii tähtis mitte mesilasperede lähedus, vaid poollooduslike elupapikade olemasolu istanduste lähedal ja sees. Äärealadel kasvavad pähklipuud andsid 80 protsenti rohkem pähkleid kui istanduse keskel olevad puud.

Seega on niitmata kraaviperved, kivikuhilad, metsaservad, taluvaremed ja muud näiliselt mõttetu lapikesed looduses väga olulised selleks, et tasakaalustada hiigelpõldude ühekülsust ja suurendada põllumajandusmaastike elurikkust.

Refereeritud artiklist <https://novaator.err.ee/1609449419/saksa-taastamisokoloog-uhel-taluniku-monopollu-korvaks-naabri-lipid-lapid>

Papa on seenevõlur

Papa on pikk ja kondine. Tal on suur nina ja „kiilaspea“ ei saa tema kohta öelda vaid seetõttu, et ta täiesti tühja lagipead piiravad pikad hallid veidi lakkis juuksesalgud. Kui papa on õues paljapäi, pakub poisile lõbu jälgida, kuidas tuul papa juukseid sasib. Ühel hetkel on kõik tema hallid karvad püsti, siis langevad ühele või teisele poole nutsakusse ja lõpuks põimuvad kunstipärase pärjana ümber pea.

Papa käib kepiga ja mõnikord päris vaevaliselt, aga imelikul kombel ei ole tal seenemetsas kunagi keppi vaja. Ta liigub seal reipalt ja pikkade sammudega, nii et poiss jõuab vaevu sabas sibada. Ka kummardumine õnnestub papal seenemetsas palju paremini kui kodus.

Papa ei tule kunagi metsast tühja korviga välja. Ikka ja jälle istuvad nad tädikeste kadedate pilkude all linnakese bussiliini seenemetsaäärses lõpp-peatuses. Nende korvid on alati kuhjaga täis, sest papa näeb seeni ka lehtede ja sambla alla. Papal on kohe teistmoodi nägu, kui ta seeni otsib. Tal on selline igal pool seeni märkav pilk. Filmides on võlurid samasuguse näoga.

Tegelikult ei ole poiss kindel, kas need seened on seal ülepea olnud enne, kui papa sinna vaatab. Võib hoopis olla, et seened satuvad metsa alla papa pilgu seest. Papa on seenevõlur või midagi sellesarnast, on poiss veendunud.

Triinu Laan „Poiss ja papa“